

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Iwona Koper (przewodniczący)

SSN Dariusz Dończyk (sprawozdawca)

SSN Dariusz Zawistowski

w sprawie z powództwa W. S. i G. S.

przeciwko Gminie O. i Spółce do Zagospodarowania Wspólnoty Gruntowej Wsi O.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 czerwca 2010 r.,

zażalenia powodów na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 23 lutego 2010 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) **oddala zażalenie;**
- 2) **przyznaje radcy prawnemu M. B. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodom w postępowaniu zażaleniowym kwotę 5.400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) powiększoną o 22% podatku od towarów i usług.**

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 23 lutego 2010 r. Sąd Apelacyjny na podstawie art. 373 k.p.c. w zw. z art. 370 k.p.c. odrzucił wniesioną po terminie apelację powodów od wyroku Sądu Okręgowego w C. z dnia 14 sierpnia 2009 r. Odpis tego wyroku wraz z uzasadnieniem został doręczony powodom w dniu 2 października 2009 r. Powodowie nadali apelację do Sądu Okręgowego w niemieckiej placówce pocztowej - Deutsche Post w dniu 14 października 2009 r. Apelacja powodów dopiero w dniu 19 października

2009 r., tj. po upływie dwutygodniowego terminu do wniesienia apelacji, została oddana do polskiej placówki pocztowej operatora publicznego.

Na powyższe postanowienie powodowie złożyli zażalenie, zarzucając naruszenie art. 45 ust. 1 w zw. z art. 176 w zw. z art. 32 ust. 1 i 2 i art. 8 ust. 2 Konstytucji poprzez dyskryminację powodów ze względu na ich miejsce zamieszkania, a w konsekwencji zamknięcie drogi do merytorycznego rozpoznania sprawy przez sąd, z uwagi na pobyt powodów poza granicami Polski poza zasięgiem działania Poczty Polskiej S.A. Powodowie podnieśli także naruszenie art. 165 § 2 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że jedynie oddanie pisma procesowego Poczcie Polskiej S.A. jest równoznaczne z wniesieniem go do sądu. Powodowie wnieśli o uchylenie zaskarżonego postanowienia. W zażaleniu powodowie zawarli również ewentualny wniosek o skierowanie do Trybunału Konstytucyjnego pytania prawnego co do zgodności art. 165 § 2 k.p.c. z Konstytucją.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Apelacyjny nie naruszył art. 165 § 2 k.p.c. przyjmując, w ustalonych okolicznościach, że terminem wniesienia przez powodów apelacji do sądu nie był dzień nadania przez nich do sądu pisma procesowego w niemieckim urzędzie pocztowym, lecz dzień jego przekazania polskiej placówce pocztowej operatora publicznego. Zastosowanie tego przepisu, ze względu na jego treść, nie mogło prowadzić do przyjęcia, że terminem wniesienia przez powodów apelacji do sądu był dzień nadania ich pisma procesowego na adres sądu w niemieckim urzędzie pocztowym.

Zgodnie z art. 369 § 1 k.p.c. apelację wnosi się do sądu, który wydał zaskarżony wyrok, w terminie dwutygodniowym od doręczenia stronie skarżącej wyroku z uzasadnieniem. Od zasady, że apelację – podobnie, jak inne pisma procesowe - należy wnieść bezpośrednio do właściwego sądu, aby dochować terminu do jej wniesienia ustawodawca przewidział w art. 165 § 2 k.p.c. wyjątek, ułatwiający stronom składanie pism procesowych do sądu. Zgodnie z tym przepisem oddanie pisma procesowego w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego jest równoznaczne z wniesieniem go do sądu. Ponieważ przepis zawarty w art. 165 § 2 k.p.c. ma charakter szczególny nie może być wykładany rozszerzająco. Ścisła wykładnia tego przepisu uzasadniona jest także tym, że adnotacja urzędu pocztowego o dacie złożenia pisma procesowego stanowi urzędowe potwierdzenie daty nadania pisma procesowego do sądu (por. art. 45 ustawy z dnia 12 czerwca 2003 r. Prawo pocztowe, j.t. Dz. U. z 2008 r. Nr 189, poz. 1159), co pozwala sądom na kontrolę dochowania przez stronę terminu dokonania

czynności procesowej (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2003 r., III CZP 28/2003, OSNC z 2004 r. Nr 5, poz. 71). Również w przepisach prawa międzynarodowego, wiążących Polskę, nie ma regulacji, według której wniesienie pisma procesowego w zagranicznym urzędzie pocztowym powinno być traktowane jako oddanie go w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego.

Sąd odwoławczy nie naruszył także powołanych w zażaleniu norm konstytucyjnych ustanawiających zakaz dyskryminacji oraz prawo do rozpoznania sprawy w postępowaniu co najmniej dwuinstancyjnym przez niezawisły sąd. Ustawodawca - co potwierdza art. 176 ust. 2 Konstytucji – może w drodze ustawy określić zasady dotyczące przebiegu postępowania sądowego, które z natury rzeczy wiąże się z określonymi obowiązkami, rygorami i ograniczeniami dla stron uczestniczących w takim postępowaniu. Dotyczy to także terminów i sposobów wnoszenia pism procesowych do sądów. Rację ma skarżący twierdząc, że każdy obywatel ma prawo do rozpatrzenia jego sprawy przez sąd, w postępowaniu dwuinstancyjnym, bez względu na miejsce swego zamieszkania. Treść art. 165 § 2 k.p.c. nie pozbawia powodów tego prawa w sytuacji wyjazdu poza granice w trakcie toczącej się sprawy sądowej. Procedura umożliwia bowiem, chociażby poprzez ustanowienie pełnomocnika procesowego możliwość terminowego wnoszenia pism procesowych do właściwego sądu przez strony nieobecne w Polsce. Ochronie praw konstytucyjnych służy także instytucja przywrócenia terminu do dokonania przez stronę spóźnionej czynności procesowej, gdy strona nie ponosi winy za to, że nie dokonała jej w terminie. Należy mieć także na względzie, że ograniczenia i rygory wynikające dla stron z zasad wnoszenia pism procesowych do sądów dotyczą wszystkich stron postępowania sądowego niezależnie od ich miejsca zamieszkania i pobytu. Uwzględniając powyższe nie było podstaw do uwzględnienia wniosku powodów o skierowanie do Trybunału Konstytucyjnego pytania prawnego co do zgodności art. 165 § 2 k.p.c. z Konstytucją.

Wobec powyższego zażalenie jako bezzasadne podlegało oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodom z urzędu w postępowaniu zażaleniowym Sąd Najwyższy orzekł na podstawie § 15 w zw. z § 6 pkt 7, § 2 ust. 3 i § 12 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).